

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

OCENJEVANJE PRIMERNOSTI ČLANOV NADZORNIH SVETOV BANK IN HRANILNIC (PRIČAKOVANJA BANKE SLOVENIJE)

MAJ 2021

Naslov: Ocenjevanje primernosti članov nadzornih svetov bank in hranilnic
(pričakovanja Banke Slovenije)

Izdano: Maj 2021

Izdal: BANKA SLOVENIJE
Slovenska 35
1505 Ljubljana
Tel.: +386 1 47 19 000
<http://www.bsi.si>

<https://www.bsi.si/publikacije/druge-publikacije/obcasne-publikacije>

Slike in besedilo iz tega dokumenta je dovoljeno uporabiti ali objaviti le, če je naveden vir.

1 UVOD

Pomanjkljivosti korporativnega upravljanja v bankah so v preteklosti prispevale k pretiranemu in nepremišljenemu prevzemanju tveganj bank ter posledično k sistemskim težavam v bančnem sektorju po svetu in v Sloveniji. Prenova evropske zakonodaje in regulative¹ ter posledično slovenskega bančnega pravnega okvira leta 2015 je bila zato namenjena tudi odpravi neprimernih ureditev korporativnega upravljanja bank in hranilnic (v nadaljevanju banke) ter vzpostavitvi večje vloge in odgovornosti njihovih nadzornih svetov pri nadzoru delovanja uprave banke in poslovanja banke, hkrati pa je poudarila pomen visoke kulture preudarnega prevzemanja tveganj v banki.

Nadzorni sveti bank imajo pri upravljanju tveganj ključno vlogo, predvsem z vidika zagotavljanja uravnoteženega poslovanja bank, ter predstavljajo osrednji element učinkovitih ureditev notranjega upravljanja bank. Člani nadzornih svetov posamično in kot celota uresničujejo to vlogo nadzornega sveta, zaradi česar morajo biti sposobni konstruktivne presoje strategije banke ter skrbnega pregleda ustreznosti upravljanja banke glede na dogovorjene cilje. Pri tem morajo upoštevati pravilnost finančnih informacij, stabilnost procesov upravljanja tveganj, ustreznost politik in praks prejemkov, razpoložljive resurse, postopke imenovanja članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij banke ter standarde etičnega in profesionalnega ravnanja zaposlenih v banki. Z namenom doslednega izpolnjevanja svojih zakonskih nalog, odgovornosti in pooblastil člani nadzornega sveta tesno sodelujejo z upravo in funkcijami notranjih kontrol banke, za kar morajo biti ustrezno usposobljeni ter imeti dovolj razpoložljivega časa za opravljanje svojih nalog. V zvezi s tem mora banka oziroma nadzorni svet zagotoviti tudi, da so znanje in izkušnje uravnoteženo porazdeljeni med člani nadzornega sveta ter da je sestava nadzornega sveta ustrezno raznolika. Poudarjamo, da se morajo banka in člani nadzornega sveta zavedati pomembnosti svoje vloge v banki tudi z vidika odgovornosti, ki jih ta prinaša.

S tem namenom banke in Banka Slovenije izvajajo začetno in redno (ponovno) ocenjevanje posamične in kolektivne primernosti članov

---

¹ Direktiva CRD IV in smernice Evropskega bančnega organa.

nadzornih svetov, vključno s predstavniki delavcev v teh organih². V nadaljevanju Banka Slovenije izpostavlja nadzorniška pričakovanja in pravila tega ocenjevanja, ki izhajajo iz veljavnih predpisov in smernic.

---

² Ustavno sodišče je z odločbo št. U-I-55/16-19 z dne 13. 6. 2019 razveljavilo 33. člen ZBan-2 ter s tem tudi za banke in hranilnice (v nadaljevanju banke) določilo obvezno uporabo določb V. poglavja Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju glede pravice sodelovanja predstavnikov delavcev v upravljalnih organih.

2 POLITIKE IZBORA PRIMERNIH KANDIDATOV ZA ČLANE NADZORNEGA SVETA IN NAČRTOVANJE NASLEDSTVA

Organi bank, ki so pristojni za izbor in imenovanje članov upravljalnega organa, morajo vzpostaviti in izvajati ustrezno politiko izbora primernih kandidatov³, ki zagotavlja:

1. da upravljalni organ kot celota upošteva ustrezno širok nabor znanja, veščin in izkušenj članov upravljalnega organa banke;
2. spodbude za doseganje raznolikosti v okviru upravljalnega organa, vključno z ustrezno zastopanostjo obeh spolov v upravljalnem organu, vključno s politikami, da se za doseg te ciljev poveča število predstavnikov premalo zastopanega spola v upravljalnem organu;
3. opredelitev pogojev za opravljanje posamezne funkcije, vključno z zahtevanim profilom članov upravljalnega organa, še preden so ti imenovani.

V delu politike izbora primernih kandidatov za člane nadzornih svetov izvaja banka zakonske zahteve na podlagi sistematičnega in dolgoročnega načrtovanja njihovega nasledstva. Te politike bi morale izhajati predvsem iz lastnih potreb in možnosti banke kot tudi iz zakonskih zahtev⁴ za sestavo takšnega upravljalnega organa, ki bo sposoben nadzirati sprejeto strategijo vodenja in nadziranja banke ter njeno strategijo upravljanja tveganj. Zato bi morali organi bank, pristojni za izbor in imenovanje članov nadzornega sveta pri predlogih o izboru in imenovanju teh članov vsakokrat izhajati iz teh politik banke. Kjer je ustrezno, to vključuje tudi pravočasno načrtovanje članstva in nasledstva predstavnikov delavcev v nadzornih svetih banke, predvsem z namenom zagotavljanja izpolnjevanja vseh meril sposobnosti in primernosti, vključno z znanjem, veščinami in izkušnjami teh članov.

---

³ Drugi odstavek 34. člena ZBan-2.

⁴ Npr. raznolikost, znanje, nabor in izkušnje, sodelovanje predstavnikov delavcev ipd.

3 OSNOVNE ZAHTEVE IN PRAVNI OKVIR OCENJEVANJA SPOSOBNOSTI IN PRIMERNOSTI

Banka Slovenije presoja izpolnjevanje meril primernosti članov nadzornega sveta na podlagi:

1. Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, 41/17, 77/18 – ZTFI-1, 22/19 – ZIUUDSOL in 44/19 – odl. US (v nadaljevanju ZBan-2)),
2. Sklepa o ureditvi notranjega upravljanja, upravljalnem organu in procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 73/15, 49/16, 68/17, 33/18, 81/18 in 45/19),
3. Smernic EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij (EBA/GL/2017/12 z dne 21. 3. 2018, v nadaljevanju EBA smernice),
4. Vodnika ECB za ocenjevanje sposobnosti in primernosti za nadzornike, ki ga ECB uporablja za nadzorniške namene (v nadaljevanju vodnik ECB),
5. Vodnika ECB za ocenjevanje sposobnosti in primernosti, ki je bil objavljen maja 2018 (v nadaljevanju vodnik ECB) in
6. Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 – ZArbit).

Banka mora zagotoviti, da so člani nadzornega sveta banke posamično in kolektivno vedno primerni, ter oceniti ali ponovno oceniti njihovo sposobnost in primernost v naslednjih primerih:

- (a) ob vložitvi zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje bančnih storitev,
- (b) kadar se pomembno spremeni sestava nadzornega sveta banke (med drugim zaradi imenovanja novih članov, ponovnega imenovanja članov, če so se zahteve za predmetno funkcijo spremenile ali če je član imenovan na drugo funkcijo v nadzornem svetu banke),
- (c) na redni osnovi, vključno ob pomislekih glede posamične ali kolektivne primernosti članov nadzornega sveta, dogodka, ki vpliva na ugled člana ali banke ter v okviru rednih pregledov ureditve notranjega upravljanja banke,
- (d) v drugih primerih, ki pomembno vplivajo na primernost člana nadzornega sveta banke.

Banka Slovenije ocenjuje začetno in ponovno posamično in kolektivno primernost članov nadzornega sveta na podlagi dokumentacije za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za imenovanje člana nadzornega sveta banke⁵, javno dostopnih informacij ter informacij, ki jih pridobi od drugih domačih in tujih organov. Banka Slovenije se lahko v postopku ocenjevanja primernosti na podlagi ZBan-2⁶ odloči, da s članom nadzornega sveta opravi tudi ustni razgovor, z namenom podrobnejše predstavitve okoliščin, ki so po mnenju Banke Slovenije pomembne za presojo glede izpolnjevanja pogojev in dolžnosti člana nadzornega sveta banke. Informacije, pridobljene na ustnem razgovoru, dopolnjujejo že pridobljene informacije o članu nadzornega sveta in omogočajo Banki Slovenije bolj utemeljeno oceno primernosti tega člana.

---

⁵ Npr. vprašalnika KAN in BAN ter druge dokumentacije, ki jo določa Sklep o dokumentaciji za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za imenovanje člana upravljalnega organa banke in hranilnice (Uradni list RS št. št. 33/2017).

⁶ 41. in 57. člen ZBan-2.

4 KRITERIJI BANKE SLOVENIJE ZA OCENJEVANJE PRIMERNOSTI ČLANOV NADZORNEGA SVETA BANKE

Banka Slovenije presoja posamično primernost člana nadzornega sveta na podlagi njegovega ugleda, teoretičnih in praktičnih izkušenj (šolanje in izobraževanje, delovne izkušnje in veščine), neodvisnosti in nasprotja interesov, časovne razpoložljivosti za opravljanje funkcije ter prispevka člana k primernosti nadzornega sveta kot celote.

Poleg tega Banka Slovenije ocenjuje tudi strategijo nadzora poslovanja banke, ki jo predloži član nadzornega sveta v postopku ocenjevanja sposobnosti, ter primernost nadzornega sveta kot celote (kolektivna primernost).

4.1 Ugled in lastnosti za opravljanje funkcije

Član nadzornega sveta mora vedno uživati zadosten ugled ter imeti ustrezne lastnosti za opravljanje funkcije (odkritost in poštenost), da lahko skrbno in preudarno opravlja svojo funkcijo. Ugled člana nadzornega sveta (vključno s predstavnikom delavcev v nadzornem svetu) se vedno ocenjuje ob upoštevanju dejstva, da le-ta ugled ima ali ga nima. Vmesna možnost ne obstaja, saj se načelo sorazmernosti pri tem merilu ne upošteva. Šteje se, da član nadzornega sveta ima ugled, če ni nasprotnih dokazov ali razlogov za utemeljen dvom o njegovem ugledu, ob upoštevanju ustreznih razpoložljivih informacij o dejavnostih ali okoliščinah, povezanih z ugledom člana⁷. Če namreč osebno ali poslovno delovanje člana nadzornega sveta vzbuja dvom o njegovi primernosti in sposobnosti za zagotavljanje preudarnega in skrbnega upravljanja banke, je treba oceniti pomembnost teh okoliščin. Te okoliščine med drugim vključujejo zaključene ali trenutne sodne postopke (npr. kazenske in upravne), pretekle ali trenutne regulativne preiskave ali ukrepe nadzornih organov, pretekle in trenutne poslovne rezultate in finančno stabilnost (npr. vključenost na ustrezen seznam nezanesljivih dolžnikov, razglasitev osebnega stečaja, finančni in

---

⁷ ZBan-2 med drugim določa, da član upravljalnega organa nima ugleda in lastnosti za opravljanje funkcije v primeru, da je bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja in obsodba še ni bila izbrisana ali pa je zoper njega vložena pravnomočna obtožnica zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katerega se lahko izreče kazen zapora eno leto ali več.

poslovni rezultati gospodarskih subjektov, ki so ali so bili v lasti člana, morebitni stečajni ali likvidacijski postopki, pomembna posojila člana ali njegovih gospodarskih subjektov, odstavitev s položaja oz. prepoved opravljanja funkcije ipd.).

Banka Slovenije mora biti ob oddaji vloge za opravljanje funkcije, imenovanju člana nadzornega sveta ali ob začetku sodnega postopka vedno obveščena o odprtih ali zaključenih sodnih postopkih zoper posameznega člana nadzornega sveta.

4.2 Teoretične in praktične izkušnje

Član nadzornega sveta mora imeti zadostno znanje, veščine in izkušnje za opravljanje svoje funkcije. Ocenjevanje znanj, veščin in izkušenj člana upravljalnega organa vključuje njegove že pridobljene teoretične izkušnje (šolanje in izobraževanje) in praktične izkušnje (delovne izkušnje in veščine, pridobljene na prejšnjih delovnih mestih).

Član nadzornega sveta mora zlasti razumeti ureditev upravljanja banke, svojo funkcijo in odgovornosti, poslovanje banke in njena tveganja (in sicer najmanj v obsegu njegovih odgovornosti), kot tudi področja poslovanja banke, za katera ni neposredno, ampak kolektivno odgovoren. S tem namenom Banka Slovenije ocenjuje, ali teoretične in praktične izkušnje člana nadzornega sveta s področja bančništva in finančnih trgov, predpisov, strateškega načrtovanja, razumevanja poslovne strategije in upravljanja tveganj banke ter poznavanja bančnega poslovanja zadostujejo za predpostavko, ali bo le-ta lahko nadziral vodenje poslov banke. Banka Slovenije lahko v odvisnosti od vrste funkcije ter narave, obsega in zapletenosti dejavnosti banke oceni, ali so za določeno funkcijo (in kombinacije različnih funkcij) potrebne še dodatne izkušnje.

Banka Slovenije ocenjuje teoretične in praktične izkušnje člana nadzornega sveta ob upoštevanju načela sorazmernosti, predvsem z namenom zagotavljanja horizontalne primerljivosti bank. Zahtevana raven izkušenj je namreč odvisna od narave, obsega in zapletenosti dejavnosti, ki jih banka opravlja, kar pomeni, da se v bankah z večjim obsegom in zapletenostjo dejavnosti od člana nadzornega sveta zahteva več teoretičnih in praktičnih izkušenj. Član nadzornega sveta mora biti zlasti sposoben konstruktivno presojati odločitve uprave banke ter jo učinkovito nadzorovati.

Banka Slovenije pri tem poudarja, da ZBan-2 in smernice EBA določajo enake kriterije za posamično ocenjevanje teoretičnih in praktičnih izkušenj za vse člane nadzornega sveta banke. To pomeni, da

ni zakonske podlage za bolj fleksibilno ocenjevanje posamične primernosti predstavnikov delavcev v nadzornih svetih bank po tem merilu glede na druge člane nadzornega sveta banke. To izhaja tudi iz odločbe Ustavnega sodišča RS⁸, ki ugotavlja, da bi morali biti kriteriji za predstavnike delavcev v upravljalnih organih bank načeloma enaki. Ne glede na to pa Banka Slovenije poudarja, da je določena mera fleksibilnosti pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti vseh članov nadzornega sveta po tem merilu vseeno možna, in sicer v delu presoje primernosti nadzornega sveta kot celote. V primeru ugotovljenih pomanjkljivosti v znanju in izkušnjah člana nadzornega sveta se lahko namreč v določenih primerih upoštevajo določene okoliščine v zvezi z nadzornim svetom ali sprejmejo dodatni ukrepi, zaradi česar je ocena primernosti tega člana še vedno lahko pozitivna (npr. obstoj širokih izkušenj drugih članov nadzornega sveta, posebna znanja člana, ki jih banka potrebuje, zahteva po dodatnem usposabljanju ipd.).

4.2.1 Šolanje in izobraževanje

Član nadzornega sveta mora imeti znanje, veščine in izkušnje za nadzor in spremljanje vodenja poslov banke ali družbe primerljive velikosti in dejavnosti kot banka oziroma drugih primerljivih poslov⁹. Ker spodnja stopnja izobrazbe ni določena, se v postopku ocenjevanja primernosti lahko upošteva tudi nižjo izobrazbo od univerzitetne, vendar le, če je član nadzornega sveta pomanjkanje univerzitetne izobrazbe v času svoje delovne kariere ustrezno nadomestil z ustreznimi delovnimi in vodstvenimi izkušnjami (praviloma z dolgoletnimi vodstvenimi izkušnjami v kompleksnih in zahtevnih bančnih in finančnih okoljih) ter dodatnim izobraževanjem na področju bančništva in financ.

Banka Slovenije pri ocenjevanju teoretičnih izkušenj člana nadzornega sveta, vključno s predstavniki delavcev, upošteva predvsem vrsto in stopnjo izobrazbe ter njeno povezavo z bančnimi in finančnimi storitvami ali drugimi sorodnimi področji (bančništvo in finance, ekonomija, pravo, računovodstvo in revizija, uprava in poslovna administracija, finančna regulativa, informacijske tehnologije, finančna analiza in kvantitativne metode). Pri tem Banka Slovenije zaradi zagotavljanja ustreznega razumevanja in poznavanja poslovanja in tveganj banke od vseh članov nadzornega sveta pričakuje vsaj osnovne teoretične bančne izkušnje s prej navedenih področij.

---

⁸ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-55/16-19.

⁹ Prva točka prvega odstavka 38. člena in prva točka prvega odstavka 53. člena ZBan-2.

4.2.2 Delovne izkušnje in veščine

Član nadzornega sveta mora imeti ustrezne delovne izkušnje in veščine, katerih ustreznost se ocenjuje na podlagi preteklih funkcij, upoštevajoč njihovo trajanje, velikost subjekta, število podrejenih, naravo in zapletenost dejavnosti subjekta, relevantnost pridobljenih izkušenj ipd. Ustreznost praktičnih izkušenj člana nadzornega sveta je odvisna od vrste funkcije, ki je predmet ocenjevanja primernosti, pri čemer so le-te lahko pridobljene tudi na ustreznih akademskih ali upravnih delovnih mestih ali z vodenjem, nadzorom ali spremljanjem finančnih institucij ali drugih družb. Na tej podlagi Banka Slovenije ocenjuje, ali je član nadzornega sveta sposoben učinkovito sodelovati v razpravi na ravni nadzornega sveta, konstruktivno presojati odločitve uprave ter jo ustrezno nadzorovati.

Pri presoji ustreznosti vodstvenih izkušenj člana nadzornega sveta se upošteva naslednje spodnje meje (pragove) glede zahtevanih časovnih obdobjih teh izkušenj:

Funkcija	Pričakovane nedavne* vodstvene izkušnje
Predsednik NS banke	10 let nedavnih relevantnih** praktičnih izkušenj. Od tega mora biti velik delež na visokih*** vodstvenih položajih.
Član NS banke	3 leta nedavnih relevantnih praktičnih izkušenj na višjih**** vodstvenih položajih, vključno s teoretičnimi izkušnjami iz bančništva. Praktične izkušnje, pridobljene v javnem ali akademskem sektorju, so prav tako relevantne, odvisno od vrste položaja.

* Za največ dve leti nazaj.

** Upošteva se podobnost institucij, kjer so bile pridobljene izkušnje (velikost in zapletenost).

*** Položaj B-1.

**** Položaj B-1 in/ali B-2.

Če član nadzornega sveta dosega zgoraj naveden ustrezní prag vodstvenih izkušenj, se navadno (samodejno) upošteva domneva o zadostnih izkušnjah, razen če obstajajo znaki, da to ne drži. Prav tako je člana nadzornega sveta še vedno mogoče šteti za sposobnega in primernega, če ustrezen prag vodstvenih izkušenj ni dosežen, vendar le, če banka to ustrezno utemelji. V ta namen mora banka izvesti dopolnilno ocenjevanje izkušenj člana nadzornega sveta, pri katerem presoja, ali je le-ta primeren za opravljanje funkcije, ob upoštevanju raznolikosti in kolektivne primernosti nadzornega sveta. Če namreč nadzorni svet zagotavlja ustrezno raznolikost in nabor izkušenj – pri čemer je član nadzornega sveta banki (oz. komisiji za imenovanja) utemeljil, da ima ustrezne teoretične bančne izkušnje za konstruktivno presojó odločitev uprave banke –, je predmetnega člana še vedno mogoče šteti kot primernega. Prav tako je v takšnem primeru, pod

enakimi pogoji, mogoče za primerne šteti predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu banke. Ne glede na morebitne ustrezne izkušnje nadzornega sveta kot celote, ugotovljene v dopolnilnem ocenjevanju, pa mora banka še vedno utemeljiti tudi, da ima predmetni član nadzornega sveta vsaj osnovne teoretične bančne izkušnje s področij, navedenih v prejšnjem poglavju.

Možne utemeljitve banke glede pozitivne ocene primernosti, pridobljene na podlagi dopolnilnega ocenjevanja (ko član nadzornega sveta ne dosega pragov vodstvenih izkušenj iz vodnika ECB), lahko vključujejo: vzpostavitev programa usposabljanja na področju, kjer članu primanjkuje izkušenj, imenovanje člana na določeno funkcijo za omejen čas (npr. v postopku likvidacije banke), obstoj posebnih teoretičnih in praktičnih izkušenj, ki jih banka potrebuje (npr. s področja informacijske tehnologije), izpolnjevanje vseh drugih zahtev glede primernosti ipd.

4.3 Neodvisnost in nasprotje interesov

Smernice EBA določajo, da morajo imeti banke v svojih nadzornih svetih in njihovih komisijah zadostno oziroma ustrezno število formalno neodvisnih članov¹⁰. Le-ti imajo namreč ključno vlogo pri izboljšanju nadzora nad sprejemanjem odločitev uprave banke, saj med drugim zagotavljajo, da se pri razpravah in odločanju ustrezno upoštevajo interesi vseh zainteresiranih strani, vključno z manjšinskimi delničarji. Prav tako lahko formalno neodvisni člani prispevajo k zmanjšanju oz. k izravnavi prevlade posameznih članov upravljalnega organa, ki zastopajo samo določeno skupino ali zainteresirane strani. Število formalno neodvisnih članov nadzornih svetov se je v zadnjem obdobju povečalo, čeprav v bankah še obstajajo možnosti za izboljšave. Pri tem je treba poudariti, da se predstavniki delavcev v nadzornem svetu banke po smernicah EBA samodejno štejejo kot formalno neodvisni člani, če sta hkrati izpolnjena oba naslednja pogoja:

- član ne pripada najvišji hierarhični ravni banke, neposredno odgovorni upravi banke,
- član je bil v nadzorni svet izvoljen v okviru sistema zastopanja zaposlenih, nacionalna zakonodaja pa predvideva ustrezno zaščito

---

¹⁰ Kriteriji neodvisnosti so določeni v odstavku 91 smernic EBA.

pred nezakonitim odpuščanjem in drugimi oblikami nepoštene obravnave¹¹.

Ne glede na to, ali je član nadzornega sveta formalno neodvisen ali ne, pa se od vseh pričakuje sposobnost neodvisnega mišljenja. Pri neodvisnosti mišljenja gre za vzorec delovanja člana nadzornega sveta v razpravah ter osnovni pogoj za sprejemanje trdnih in objektivnih kolektivnih odločitev, ki so v najboljšem interesu banke. Samo člani s sposobnostjo neodvisnega razmišljanja si namreč lahko ustvarijo lastno mnenje o vsakokratni problematiki ter ga uveljavljajo v razpravi na ravni nadzornega sveta. Razprava v nadzornem svetu mora zato upoštevati stališča vsakega člana nadzornega sveta, medtem ko so odločitve nadzornega sveta rezultat skupne presoje vseh članov. Banka Slovenije pri presoji neodvisnosti mišljenja člana nadzornega sveta presoja, ali ima le-ta potrebne osebne lastnosti, vključno s pogumom, prepričljivostjo in zanesljivostjo, da lahko učinkovito oceni in (po potrebi) izpodbija predlagane odločitve drugih članov upravljalnega organa, sposobnost postavljanja vprašanj članom uprave in sposobnost upiranja »črednemu razmišljanju«. Pri tem ocenjevanju se mora zlasti upoštevati preteklo in sedanje ravnanje člana nadzornega sveta v banki.

Vsi člani nadzornega sveta morajo izpolnjevati merilo neodvisnosti mišljenja, medtem ko morajo merilo formalnega neodvisnega položaja izpolnjevati le nekateri člani nadzornega sveta banke.

Na sposobnost neodvisnega ravnanja člana nadzornega sveta vpliva tudi morebitno nasprotje interesov, zlasti če lahko to ovira njihovo sposobnost neodvisnega in objektivnega opravljanja funkcije. Prav tako lahko nasprotje interesov povzroči, da interesi člana nadzornega sveta negativno vplivajo na interese banke, vključno z njegovimi finančnimi interesi (npr. obstoj pomembnega finančnega vložka ali finančne obveznosti do banke ali skupine), osebnimi interesi (ali je npr. stranka v sodnem postopku proti banki ali skupini, obstoj poslovnih vezi z banko ali v njej), poklicnimi interesi (npr. z imetniki kvalificiranih deležev banke, ožjimi družinskimi člani, zunanji dobavitelji in ponudniki storitev banke, prek poslovnega razmerja s subjektom z nasprotnimi

---

¹¹ Šteje se, da je pogoj izpolnjen, saj nacionalna zakonodaja predvideva ustrezno zaščito pred nezakonitim odpuščanjem in drugimi oblikami nepoštene obravnave delavcev, in sicer Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19 in 203/20 – ZIUPOPVDVE) in Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 – ZArbit).

interesi ter drugih ali prejšnjih zaposlitev) ali političnimi interesi (npr. položaj z velikim političnim vplivom).

Banka in član nadzornega sveta morata o obstoju dejanskih, potencialnih ali domnevnih nasprotij interesov vedno obvestiti Banko Slovenije ter pojasniti način njihovega preprečevanja oz. obvladovanja. Pri tem poudarjamo, da je zelo pomembno, da banka in kandidat za člana nadzornega sveta podrobno proučita morebitni obstoj nasprotja interesov že v procesu začetne interne ocene primernosti člana nadzornega sveta ter predlagata ustrezne ukrepe za njihovo obvladovanje in preprečevanje. Če namreč nasprotij interesov – kljub njihovem obstoju – ne ugotovita, to zmanjšuje možnost njihovega obvladovanja in preprečevanja, slednje pa lahko kaže tudi na nerazumevanje problematike s strani banke in predmetnega člana nadzornega sveta.

Banka Slovenije na podlagi informacij banke oceni pomembnost nasprotja interesov in ustreznost predlaganih ukrepov banke za njihovo obvladovanje. Če Banka Slovenije oceni, da ukrepi banke niso zadostni za njihovo ustrezno obvladovanje, lahko v zvezi s tem določi dodatne pogoje, na podlagi katerih je ocena primernosti člana nadzornega sveta še vedno pozitivna (npr. prepoved prejemanja določenega gradiva oziroma sodelovanja in sprejemanja odločitev v zvezi z določenim razkritim interesom na sejah nadzornega sveta, odstop z določene funkcije, tesno spremljanje delovanja člana nadzornega sveta, poročanje banke o določenem položaju nasprotja interesov Banki Slovenije, določitev obdobja mirovanja člana nadzornega sveta, obveznost banke za javno razkritje nasprotja interesov, uporaba načela neodvisnih in primerljivih tržnih pogojev, posebna odobritev nadzornega sveta o nadaljevanju položaja nasprotja interesov ipd.).

Če Banka Slovenije oceni, da z nobenim od ukrepov preprečevanja ali obvladovanja nasprotja interesov ni mogoče ustrezno upravljati nasprotja interesov, se član nadzornega sveta banke ne šteje kot primeren za opravljanje funkcije.

4.4 Časovna razpoložljivost in opravljanje drugih direktorskih funkcij

Član nadzornega sveta mora nameniti dovolj časa opravljanju svoje funkcije, saj mu to omogoča razumevanje ureditve notranjega upravljanja banke, poslovanja in glavnih tveganj banke ter vpliva poslovne strategije in strategije upravljanja tveganj banke na poslovni rezultat banke. Ustrezna časovna razpoložljivost

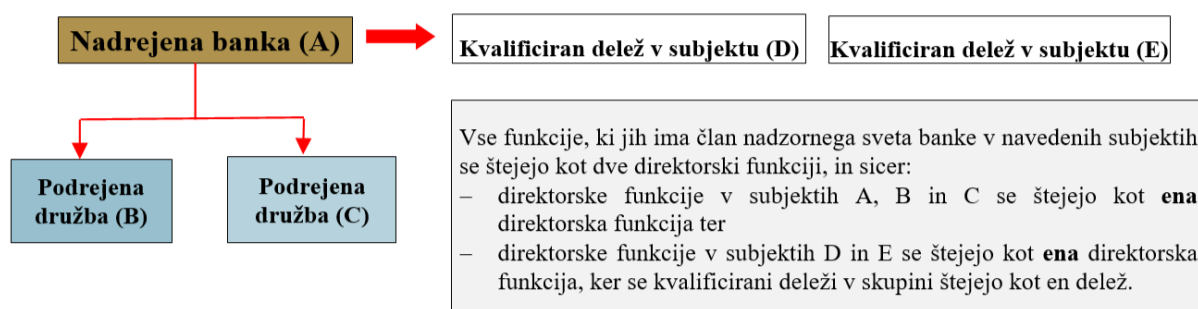
članu nadzornega sveta omogoča tudi, da se v zadostni meri posveti uresničevanju svoje vizije nadziranja banke, ki jo je v postopku ocenjevanja primernosti predlagal Banki Slovenije.

Kadar član nadzornega sveta opravlja funkcijo ali funkcije v pomembni banki po ZBan-2¹², mora delovati tudi v skladu z zakonskimi omejitvami glede največjega števila direktorskih funkcij, ki jih sploh lahko istočasno opravlja v drugih družbah in organizacijah. Te omejitve so:

- ena izvršna direktorska funkcija z največ dvema neizvršnima direktorskima funkcijama ali
- največ štiri neizvršne direktorske funkcije hkrati¹³.

Ne glede na to se za namen obravnavanega kriterija kot ena sama direktorska funkcija štejejo izvršne ali neizvršne direktorske funkcije v družbah znotraj iste skupine¹⁴ oz. izvršne ali neizvršne direktorske funkcije v kreditnih institucijah, ki so (ob določenih pogojih¹⁵) članice iste institucionalne sheme za zaščito vlog, ter v družbah (vključno z nefinančnimi subjekti), v katerih ima banka kvalificiran delež (t. i. privilegirano štetje direktorskih funkcij).

Primer: Član nadzornega sveta opravlja po eno direktorsko funkcijo v vsakem subjektu od (A) do (E)

Ne glede na to je treba tudi pri privilegiranem štetju direktorskih funkcij upoštevati skupno časovno obremenjenost člana, ki mu mora omogočati ustrezno časovno razpoložljivost za opravljanje funkcije v banki. Pri

¹² 22. in 25. točka prvega odstavka 7. člena ZBan-2.

¹³ Tretji odstavek 36. člena ZBan-2.

¹⁴ Na podlagi 24. točke 7. člena ZBan-2 pojem skupina pomeni nadrejeno osebo in njene podrejene družbe. Šteje se, da je družba obvladujoča v drugi družbi, če je izpolnjen eden od pogojev iz drugega odstavka 56. člena ZGD-1: če ima večino glasovalnih pravic v drugi družbi; če ima pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta druge družbe in je hkrati družbenik te družbe; če ima pravico do prevladujočega vpliva nad drugo družbo na podlagi podjetniške pogodbe ali drugega pravnega temelja; če je družbenik v drugi družbi in če na podlagi pogodbe z drugimi družbeniki te družbe nadzoruje večino glasovalnih pravic v tej družbi ali če ima prevladujoči vpliv nad drugo družbo oziroma ga dejansko izvaja ali si podredi vodenje te družbe.

¹⁵ Sedmi odstavek 113. člena Uredbe (EU) št. 575/2013.

tem se upošteva velikost subjekta, kjer član nadzornega sveta opravlja direktorske funkcije, razmere v subjektu ter naravo, obseg in zapletenost dejavnosti subjekta. Prav tako se v okviru tega merila ocenjuje druge poklicne in osebne obveznosti in okoliščine, čas, potreben za potovanja v zvezi s predmetno funkcijo, število predvidenih sej nadzornega sveta, čas, ki je potreben za uvajanje in usposabljanje, potrebe po trajnem usposabljanju, vrsto funkcije, pristojnosti člana ter časovno rezervo za nepredvidene okoliščine.

Kriteriji glede največjega dopustnega števila direktorskih funkcij in časovne razpoložljivosti za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta pomembnih bank veljajo tudi za predstavnike delavcev v nadzornem svetu banke.

4.5 Vizija poslovanja oziroma nadziranja banke

Vsak član nadzornega sveta banke mora v postopku ocenjevanja primernosti Banki Slovenije predlagati strategijo nadziranja poslovanja banke. Banka Slovenije pri tem oceni, v kolikšni meri strategija izhaja iz dejanskega poznavanja banke in njenih tveganj ter vsakokratnih razmer v širšem makroekonomskem okolju. Pri tem je pomembno, da član nadzornega sveta strategijo in cilje predlaga tudi z vidika področja, ki ga bo pokrival v nadzornem svetu, ter pojasni cilje svojega delovanja v komisijah, katerih član bo (če bo), ter svojo strategijo poveže s splošno strategijo poslovanja in upravljanja tveganj banke. Banka Slovenije namreč na tej podlagi presoja ustreznost in izvirnost načrtovanega prispevka člana nadzornega sveta k uresničevanju celostne strategije banke. Vizija poslovanja oziroma nadziranja banke, ki temelji le na povzemanju vsebine pravnih aktov ali politik banke ali celo na povzemanju strategij, ki so bile Banki Slovenije predložene že v okviru drugih postopkov ocenjevanja primernosti članov nadzornega sveta, ni ustrezna, saj nakazuje na pomanjkanje znanja in izkušenj ter poznavanja problematike banke.

4.6 Ocenjevanje primernosti nadzornega sveta kot celote

Nadzorni svet banke ima kolektivno odgovornost za spremljanje in sprejemanje odločitev o nadziranju banke. Nepretrgano zagotavljanje ustreznega znanja, veščin in izkušenj članov nadzornega sveta je zato osnovni pogoj za razumevanje in učinkovito razpravo o poslovanju banke in njenih tveganjih na ravni nadzornega sveta. Člani nadzornega sveta kot celote morajo zastopati znanja na vseh področjih poslovanja in tveganj banke ter zagotoviti, da so le-ta uravnoteženo porazdeljena med njimi. Čeprav posameznemu članu nadzornega sveta

ni treba poznati vseh področij in tveganj banke, pa se od nadzornega sveta kot celote pričakuje celovito poznavanje te problematike. Ob upoštevanju splošnega bančnega razvoja (npr. razvoj digitalnega bančništva) je zelo pomemben tudi uravnotežen razvoj posamičnega in kolektivnega znanja članov nadzornega sveta in njegovih komisij (npr. digitalno bančništvo, kibernetika tveganja, tveganja ESG ipd.). V nasprotnem primeru bo nadzorni svet lahko manj učinkovito uresničeval ustrezno razpravo o vsakokratni problematiki poslovanja banke ter presojal odločitve uprave, zaradi česar se lahko poveča tveganje negativnih finančnih posledic za banko. Zavedanje banke o pomenu usposobljenega in učinkovitega nadzornega sveta kot celote bi se moralo odraziti tudi v kakovostni interni kolektivni oceni primernosti vsakokratnega člana nadzornega sveta, ki je predložena Banki Slovenije v okviru nadzorniških postopkov ocenjevanja primernosti.

Prav tako na uspešnost in učinkovitost odločitev nadzornega sveta kot celote vpliva raznolikost nadzornega sveta. Le-ta namreč spodbuja zastopanje in izražanje neodvisnih in konstruktivno-kritičnih stališč članov v razpravi nadzornega sveta, seveda ob upoštevanju zgoraj omenjene predpostavke, da imajo ti člani tudi zadostne teoretične in praktične bančne izkušnje, potrebne za razumevanje in ustrezno nadziranje poslovanja banke. Banka zagotavlja raznolikost nadzornega sveta glede na starost, spol, geografski izvor, izobrazbo in poklicne izkušnje, pri čemer je zelo pomembno ravnovesje med obema spoloma. Prav tako na raznolikost vpliva zastopnost zaposlenih v nadzornih svetih bank, saj prav ti predstavniki prispevajo h kakovosti razprave na podlagi dejanskega poznavanja notranjih odnosov v banki in njenega delovanja. Ne glede na to pa poudarjamo, da doseganje ciljev na področju raznolikosti ne sme vplivati na kakovost delovanja nadzornega sveta kot celote ter njegove sposobnosti za kritično presojo odločitev uprave banke. Tudi raznolikost nadzornega sveta bi morala banka zagotavljati na podlagi dolgoročnega načrtovanja kadrovske politike in politike nasledstva v bankah.

Banka Slovenije ocenjuje primernost nadzornega sveta kot celote v okviru vsakokratnega postopka začetnega ocenjevanja primernosti člana nadzornega sveta ter v okviru tekočih nadzorniških postopkov, pri čemer ji je lahko v pomoč Matrika za ocenjevanje kolektivne primernosti članov upravljalnega organa iz priloge 1 smernic EBA¹⁶, če

---

¹⁶https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2164888/Guidelines+on+assessment+of+suitability+of+members+of+MB+KFH+%28EBA-GL-2017-12%29_SL.zip/07295d37-aae7-46bb-ae43-c2394eaacec5.

jo banka predloži. Če je član nadzornega sveta hkrati član ene ali več komisij nadzornega sveta, ocenjuje Banka Slovenije njegovo kolektivno primernost tudi z vidika sestave teh komisij ter znanja, veščin in izkušenj, ki jih član lahko prispeva k izpolnjevanju nalog teh komisij. Naloge komisij nadzornega sveta, ki jih morajo te opravljati po zakonu¹⁷, so namreč kompleksne in obsežne, zaradi česar Banka Slovenije pričakuje, da bo tudi sestava teh komisij odražala primerno kolektivno znanje, veščine in izkušnje njihovih članov.

V okviru vsakokratnega postopka začetnega ocenjevanja sposobnosti in primernosti člana upravljalnega organa Banka Slovenije ocenjuje primernost upravljalnega organa kot celote na podlagi naslednjih informacij, ki jih zagotovi banka:

- opisa sestave nadzornega sveta, vključno s seznamom drugih članov ter kratkim opisom njihovih vlog in funkcij, in
- utemeljenega pojasnila, kako bo novi član prispeval h kolektivni primernosti nadzornega sveta banke. Pojasnilo mora vsebovati analizo obstoječe sestave nadzornega sveta z vidika njegovih prednosti in morebitnih pomanjkljivosti ter vpliv novega člana na ugotovljeno stanje v nadzornem svetu.

Slabosti, ugotovljene v skupni sestavi nadzornega sveta ali njegovih komisij, še ne pomenijo, da določen član nadzornega sveta posamično ni primeren za opravljanje funkcije. V tem primeru lahko Banka Slovenije sprejme določene ukrepe za zagotovitev ustrezne primernosti nadzornega sveta kot celote, vključno z zahtevo po izvedbi posamičnega ali kolektivnega usposabljanja članov nadzornega sveta, prerazdelitvi nalog med njegovimi člani, razrešitvi ali zamenjavi članov nadzornega sveta, spremembi sestave nadzornega sveta ipd.

---

¹⁷ Členi od 49. do 52. ZBan-2.

5 ZAKLJUČEK

Banka Slovenije ugotavlja, da se je od uvedbe strožjih meril glede primernosti članov upravljalnih organov v letu 2015 znatno izboljšala sestava in strokovna usposobljenost uprav, medtem ko ta trend nekoliko zaostaja na področju kolektivne primernosti nadzornih svetov bank. Čeprav so nadzorni sveti v splošnem učinkoviti, pa menimo, da so izboljšave še možne predvsem na področju teoretičnih in praktičnih izkušenj njihovih članov. Banka Slovenije v zvezi s tem pričakuje, da bodo banke v nadzornih svetih trajno zagotavljale večino članov s poglobljenimi teoretičnimi in praktičnimi izkušnjami s področja bančništva in financ, vključno z nedavnimi ustreznimi izkušnjami na višjih in visokih vodstvenih položajih. Imenovanje novih članov nadzornega sveta prav tako ne bi smelo poslabšati primernosti nadzornega sveta kot celote, tudi ob upoštevanju zakonskih zahtev glede raznolikosti in sodelovanja predstavnikov delavcev v nadzornih svetih.

Banka Slovenije pri ocenjevanju primernosti članov nadzornih svetov bank zasleduje visoka merila in standarde, ki jih morajo izpolnjevati vsi člani nadzornega sveta ne glede na to, kdo jih je imenoval. Zakonske in regulativne zahteve glede znanja in izkušenj s tega vidika namreč ne dopuščajo razlik med člani nadzornega sveta, saj je le tako lahko zagotovljena možnost enakovrednega sodelovanja vseh članov v razpravah in sprejemanju odločitev nadzornega sveta banke. Posledično veljajo ti kriteriji tudi za predstavnike delavcev v nadzornem svetu banke. Čeprav je njihova vloga zastopnika interesov zaposlenih lahko drugačna od vloge drugih članov nadzornega sveta, pa njihovo imenovanje ne sme vplivati na primernost sestave nadzornega sveta kot celote.

Banka Slovenije pričakuje, da bodo banke upoštevale pričakovanja in pristop Banke Slovenije k ocenjevanju primernosti članov nadzornega sveta že v svojih internih postopkih ocenjevanja primernosti ter s tem prispevale k povečanju kakovosti članov nadzornih svetov bank še pred izvedbo nadzorniškega ocenjevanja njihove primernosti.

VIRI

1. Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, 41/17, 77/18 – ZTFI-1, 22/19 – ZIUUDSOL in 44/19 – odl.US).
2. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21).
3. Sklep o ureditvi notranjega upravljanja, upravljalnem organu in procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 73/15, 49/16, 68/17, 33/18, 81/18 in 45/19).
4. Smernice EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij (EBA/GL/2017/12).
5. Vodnik ECB za ocenjevanje sposobnosti in primernosti za nadzornike.
6. Vodnik ECB za ocenjevanje sposobnosti in primernosti.
7. Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 – ZArbit).
8. Govor Andree Enria, predsednika nadzornega sveta ECB, na konferenci Zveze mednarodnih bank na Irskem: Just a few bad apples? The importance of culture and governance for good banking¹⁸. Dublin, 20. junij 2019.
9. Govor Danièle Nouy, predsednice nadzornega odbora ECB; Konferenca komunikatorjev: Being good pays off: how ethical behaviour affects risk, reputation and returns¹⁹, Frankfurt, 12. november 2018.
10. Govor Sabine Lautenschläger, članice izvršnega odbora ECB in podpredsednice nadzornega sveta ECB, kosilo predsednikov nadzornih svetov bank v Nemčiji: Good governance and the role of supervisory boards²⁰, Frankfurt, 6. november 2018.
11. Govor Danièle Nouy, predsednice nadzornega sveta ECB, Poslovilni seminar Jana Sijbranda »Od Lehmana do Bitcoina – trendi in cikli v finančnem nadzoru«: Good governance – an asset for all seasons²¹, Amsterdam, 21. junij 2018.

---

¹⁸ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2019/html/ssm.sp190620-f9149fe258.en.html>.

¹⁹ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2018/html/ssm.sp181112.en.html>.

²⁰ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2018/html/ssm.sp181106.en.html>.

²¹ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2018/html/ssm.sp180621.en.html>.

12. Govor Danièle Nouy, predsednice nadzornega sveta ECB; Druga konferenca o bančnem nadzoru: Good governance for good decisions²², Frankfurt, 22. marec 2018.

---

²² https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2018/html/ssm.sp180322_1.en.html.